

V Bruseli 10. júla 2023
(OR. en)

11545/1/23
REV 1

COPEN 244
DROIPEN 99
ENV 817
RELEX 852
JAI 976

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	7. júla 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 419 final
Predmet:	Odporúčanie na ROZHODNUTIE RADY, ktorým sa Európska komisia poveruje, aby sa v mene Európskej únie zúčastnila na rokovaníach o dohovore Rady Európy, ktorým sa nahrádza Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva z roku 1998 (ETS č. 172), ako aj o návrhu dôvodovej správy k tomuto dohovoru

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 419 final.

Príloha: COM(2023) 419 final

V Bruseli 7. 7. 2023
COM(2023) 419 final

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Európska komisia poveruje, aby sa v mene Európskej únie zúčastnila na rokovaníach o dohovore Rady Európy, ktorým sa nahrádza Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva z roku 1998 (ETS č. 172), ako aj o návrhu dôvodovej správy k tomuto dohovoru

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

- **Dôvody a ciele návrhu**

Trestné činy proti životnému prostrediu a závažné škody spôsobené na životnom prostredí a zdraví ľudí vyvolávajú čoraz väčšie obavy v EÚ a na celom svete. Podľa najnovších dostupných odhadov¹ sa ročné straty súvisiace s trestnými činmi proti životnému prostrediu odhadujú na 91 až 258 miliárd amerických dolárov. Trestné činy proti životnému prostrediu sú teda po obchodovaní s drogami, obchodovaní s ľuďmi a falšovaní štvrtou najväčšou trestnou činnosťou na svete. Jej rast predstavuje 5 % až 7 % ročne. Trestné činy ako nezákonné odlesňovanie, znečisťovanie vody, ovzdušia a pôdy, obchodovanie s látkami poškodzujúcimi ozónovú vrstvu, pyliactvo a iné trestné činy výrazne poškadzujú biodiverzitu, ľudské zdravie a ničia celé ekosystémy. Celosvetový vplyv vzniknutých škôd a degradácie, na ktorých sa často podieľa organizovaná trestná činnosť v nadnárodnom meradle, si vyžaduje rozhodné kroky, silnú medzinárodnú spoluprácu založenú na spoločnom chápaní kategórií trestných činov proti životnému prostrediu, sankcie a cezhraničnú spoluprácu.

- **Smernica Európskej únie o trestných činoch proti životnému prostrediu**

EÚ v posledných desaťročiach postupne zintenzívnila svoje úsilie o reguláciu konania, ktoré poškodzuje životné prostredie. V súčasnosti sa vo viac ako 250 legislatívnych nástrojoch EÚ, najmä v smerniciach, stanovujú normy a limity pre rôzne oblasti životného prostredia. V záujme ďalšieho posilnenia ochrany životného prostredia sa v smernici 2008/99/ES o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (ďalej len „smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu“)² členským štátom EÚ ukladá povinnosť kriminalizovať najzávažnejšie porušenia odvetvového práva v oblasti životného prostredia. Okrem iného sa v nej stanovuje spoločný súbor kategórií trestných činov proti životnému prostrediu v EÚ a vyžadujú účinné, odrádzajúce a primerané sankcie pre fyzické a právnické osoby. Smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu bola inšpirovaná a výrazne ovplyvnená Dohovorom Rady Európy z roku 1998 na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva³.

Komisia vyhodnotila účinnosť smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu a v októbri 2020 zverejnila výsledky⁴. Na základe týchto výsledkov sa Komisia rozhodla zlepšiť právny rámec boja proti trestným činom proti životnému prostrediu a 15. decembra

---

¹ Podľa Medzinárodnej organizácie kriminálnej polície (INTERPOL) a Programu OSN pre životné prostredie predstavujú trestné činy proti životnému prostrediu štvrtú najväčšiu trestnú činnosť na svete, pričom sa jej rast pohybuje od 5 % do 7 % ročne. UNEP-INTERPOL *Rapid Response Assessment: The Rise of Environmental Crime* (Posúdenie rýchlej reakcie: Nárast trestnej činnosti proti životnému prostrediu), jún 2016.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328).

³ Rada Európy, Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ETS č. 172, 4. november 1998; <https://www.ecolex.org/details/treaty/convention-on-the-protection-of-the-environment-through-criminal-law-tre-001292/>.

⁴ Pracovný dokument útvarov Komisie, Hodnotenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu), SWD(2020) 259 final z 28. októbra 2020 (časť I, časť II, zhrnutie).

2021 prijala návrh novej smernice EÚ o trestných činoch proti životnému prostrediu⁵. V návrhu sa spresňujú vymedzenia kategórií trestných činov proti životnému prostrediu a dopĺňajú sa o nové kategórie, aby sa zabezpečilo primerané potrestanie závažných trestných činov spáchaných úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti. Zavádzajú sa v ňom minimálne úrovne horných hraníc sankcií pre fyzické a právnické osoby, ktoré zohľadňujú aj finančnú kapacitu spoločností, prítlačujúce okolnosti a dodatočné sankcie/opatrenia s cieľom podporiť účinné a odrádzajúce sankcie. Jeho cieľom je uľahčiť cezhraničnú spoluprácu a obsahuje niekoľko ustanovení na posilnenie reťazca presadzovania práva vrátane povinností členských štátov zasielať štatistické údaje o konaniach týkajúcich sa trestných činov proti životnému prostrediu. Návrh obsahuje aj ustanovenia o právach a úlohe dotknutej verejnosti a ochrancov životného prostredia.

V decembri 2022 dosiahli členské štáty EÚ v Rade Európskej únie všeobecné smerovanie. Európsky parlament prijal svoju pozíciu v marci 2023⁶. Rokovania s Európskym parlamentom sa začali v máji 2023 s cieľom dosiahnuť politickú dohodu do konca roka 2023.

• Dohovor Rady Európy o trestných činoch proti životnému prostrediu

Súbežne s prebiehajúcou prácou Európskej únie na novej smernici o trestných činoch proti životnému prostrediu sa Rada Európy rozhodla nahradiť svoj Dohovor z roku 1998 na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva⁷ (ďalej len „dohovor z roku 1998“). Dohovor z roku 1998 je priekopníckym právnym predpisom, ktorý je prvým medzinárodným nástrojom obsahujúcim vymedzenie najzávažnejších trestných činov proti životnému prostrediu spáchaných úmyselne alebo z nedbanlivosti, ustanovenia o súdnej právomoci, sankciách, opatreniach na konfiškáciu, uvedení životného prostredia do pôvodného stavu, zodpovednosti podnikov, spolupráci medzi zmluvnými stranami dohovoru a medzinárodnej spolupráci, právach skupín, nadácií alebo združení zameraných na ochranu životného prostredia zúčastňovať sa na trestnom konaní podľa vnútroštátneho práva a právach skupín definujúcich trestné činy a vyžadujúcich účinné a odrádzajúce sankcie. Viaceré z týchto ustanovení poskytovali zmluvným stranám flexibilitu a vyžadovali len – kedykoľvek – vyhlásenie adresované generálnemu tajomníkovi Rady Európy o ich vôli transponovať dané ustanovenie. Dohovor však nikdy nenadobudol platnosť, pretože nebol dosiahnutý potrebný minimálny počet ratifikácií alebo pristúpení.

Dňa 23. novembra 2022 bol pod vedením Výboru ministrov Rady Európy a Európskeho výboru pre problémy kriminality (CDPC) zriadený nový Výbor expertov na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva (PC-ENV), ktorý bol poverený formálnymi rokovaniami o novom Dohovore Rady Európy na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorý nahradí dohovor z roku 1998, na základe mandátu prijatého výborom PC-ENV⁸. V novom dohovore sa zohľadní aj štúdia uskutočniteľnosti⁹ predložená v roku 2022, v ktorej sa zdôraznila vhodnosť nového dohovoru v tejto oblasti.

⁵ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorou sa nahrádza smernica 2008/99/ES, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).
www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0087_SK.html.

⁷ Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ETS č. 172, prijatý 4. novembra 1998.

⁸ CM(2022)148-add2-final, 23. november 2022.

⁹ Štúdia uskutočniteľnosti o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva „CDPC(2021)9-Fin“.

Pokiaľ ide o vhodnosť nového dohovoru, dospelo sa k záveru, že:

„Účinnosť boja proti trestným činom proti životnému prostrediu vo všetkých jeho rozmeroch, a najmä v cezhraničnom meradle závisí okrem iného aj od účinnej medzinárodnej spolupráce medzi štátmi. Takáto spolupráca je nevyhnutná na zabezpečenie toho, aby príslušné vnútroštátne orgány zapojené do predchádzania trestným činom proti životnému prostrediu a boja proti nim hovorili rovnakým jazykom. Nový právny nástroj by bol príležitosťou na stanovenie spoločných pravidiel takejto posilnenej medzinárodnej spolupráce na základe existujúcich medzinárodných nástrojov Rady Európy. [...] Vzhľadom na veľký počet jej členských štátov (47 krajín), ktoré sa nachádzajú za hranicami Európy, je jej vplyv taký, že nástroje, ktoré vypracúva, môžu mať značnú váhu v cezhraničnom kontexte, v súlade s cezhraničnou povahou environmentálnych výziev, ktoré je potrebné riešiť. Prijatie nového dohovoru v tejto oblasti by mohlo mať okrem symbolického rozmeru na medzinárodnej scéne, súbežne s inými (regionálnymi) iniciatívami, aj sekundárny vplyv na vnútroštátnej úrovni a inšpirovať ďalšie medzinárodné nástroje.“

Pokiaľ ide o vzťah s Európskou úniou, Rada Európy vo svojej štúdii uskutočniteľnosti dospela k záveru, že „vzhľadom na činnosti, ktoré Európska únia vykonáva v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu, a najmä [...] prácu na návrhu novej smernice EÚ, bude nevyhnutné udržiavať pravidelné kontakty medzi oboma organizáciami a v čo najväčšej miere koordinovať ich úsilie, aby sa predišlo rozporom medzi prácou Európskej únie na jednej strane a Radou Európy na celoeurópskej úrovni na strane druhej. Tomu by mali napomáhať pravidelné výmeny medzi rôznymi skupinami expertov, výbormi a sekretariátmi oboch organizácií.“

Prvé zasadnutie, na ktorom sa bude rokovať o znení návrhu dohovoru, sa uskutoční v Rade od 16. do 18. októbra 2023.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Plánovaný rozsah pôsobnosti nového dohovoru o trestných činoch proti životnému prostrediu je do veľkej miery pokrytý právom Únie, najmä platnou smernicou o trestných činoch proti životnému prostrediu a návrhom Komisie na novú smernicu o trestných činoch proti životnému prostrediu¹⁰. Ich ciele a obsah sa do značnej miery prekrývajú s plánovaným novým Dohovorom Rady Európy o trestných činoch proti životnému prostrediu¹¹. Oba vznikli a sú inšpirované rastúcou podporou a celosvetovou pozornosťou venovanou potrebe chrániť naše životné prostredie.

Z tohto dôvodu je potrebné, aby Únia v rámci rokovaní mohla prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov a vyhla sa akýmkoľvek nezrovnalostiam, pokiaľ ide o právne definície, terminológiu a povinnosti vymedzené v dohovore, resp. v novej smernici o trestných činoch proti životnému prostrediu. Je dôležité, aby Únia počas rokovaní v Rade Európy zohľadňovala pokrok a vývoj v súvislosti s navrhovanou novou smernicou o trestných činoch proti životnému prostrediu a zostala v úzkom kontakte s príslušnou pracovnou skupinou Rady EÚ.

Úspešný výsledok rokovaní by mal viesť ku koherentným ustanoveniam o kategóriách trestných činov proti životnému prostrediu vrátane opisu trestných činov, sankcií, posilnenia reťazca presadzovania práva, uznania úlohy občanov a občianskej spoločnosti, procesných a vyšetrovacích nástrojov členských štátov EÚ a členských štátov Rady Európy, ktoré ratifikujú nový dohovor a na tomto základe uľahčia nadnárodnú spoluprácu.

¹⁰ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

¹¹ Podrobnejšie informácie v oddiele 2 – Právny základ.

- **Súlrad s ostatnými politikami Únie**

V tretej časti hlave V Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa Európskej únii udeľujú právomoci v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Okrem smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu prijala Európska únia komplexný súbor právnych nástrojov na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu vrátane iných trestných činov. Súčasťou tohto právneho rámca sú tieto právne nástroje alebo návrhy:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1673 z 23. októbra 2018 o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva¹²,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva¹³,
- návrh Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o vymáhaní majetku a konfiškácii¹⁴,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a o nahradení a zrušení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV¹⁵,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV¹⁶,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV¹⁷,
- nariadenie Rady EÚ (ES) č. 1005/2008 o nezákonom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove¹⁸, ktoré sa v súčasnosti reviduje¹⁹.

Okrem toho existuje rozsiahly súbor platných alebo v súčasnosti revidovaných právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia, na ktoré sa vzťahuje nová smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu ako horizontálny nástroj²⁰. Právo Únie v oblasti životného

¹² Ú. v. EÚ L 284, 12.11.2018, s. 22 – 30.

¹³ Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17 – 56.

¹⁴ COM(2022) 245 final.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 138.

¹⁶ Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53 – 114.

¹⁷ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012.

¹⁸ Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1 – 32.

¹⁹ Návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady č. 1224/2009 a ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 768/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1005/2008 a nariadenie (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1139 týkajúce sa kontroly rybolovu; COM(2018) 368 final.

²⁰ Príkladmi takýchto nástrojov sú: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 z 20. novembra 2013 o recyklácii lodí a o zmene nariadenia (ES) č. 1013/2006 a smernice 2009/16/ES (Ú. v. EÚ L 330, 10.12.2013, s. 1); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 zo

prostredia a smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu sa navzájom ovplyvňujú, keďže vymedzenie trestného činu podľa smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu vyžaduje protiprávne konanie, t. j. porušenie povinností vymedzených v práve Únie v oblasti životného prostredia. Okrem toho iné ako trestné sankcie vymedzené v právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia a trestné sankcie spolu tvoria integrovaný systém sankcií EÚ, ktorý prispieva k účinnému vykonávaniu politik EÚ na ochranu životného prostredia. Iné ako trestné a trestné sankcie by sa mali navzájom dopĺňať a posilňovať v rámci odstupňovaného a koherentného prístupu, ktorý zabezpečuje pravidlá ukladania sankcií v celej EÚ podľa harmonizovaných kritérií a noriem.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Toto odporúčanie sa predkladá Rade podľa článku 218 ods. 3 a 4 ZFEÚ s cieľom získať oprávnenie rokovať v mene Európskej únie o revízií Dohovoru Rady Európy o trestných činoch proti životnému prostrediu, poskytnúť smernice na rokovania a vymenovať Komisiu za vyjednávača.

V článku 3 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že Únia má výlučnú právomoc „uzavrieť medzinárodnú dohodu, [...] ak môžu byť uzavretím zmlúv dotknuté spoločné pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti“. Súdny dvor Európskej únie konkrétne objasnil, že „[k]onštatovanie takého rizika [ovplyvnenia alebo zmeny pravidiel EÚ medzinárodnými záväzkami] nepredpokladá úplnú zhodu oblastí upravených medzinárodnými záväzkami a právnou úpravou Únie“, ale že „také záväzky sa môžu dotknúť rozsahu pôsobnosti spoločných pravidiel Únie alebo ho zmeniť, ak tieto pravidlá už takéto záväzky vo veľkom rozsahu upravujú²¹“.

Pri analýze právomoci Únie sa musia zohľadniť oblasti, na ktoré sa vzťahujú pravidlá EÚ a ustanovenia plánovanej dohody, ich predpokladaný budúci vývoj, povaha a obsah týchto pravidiel a ustanovení, aby bolo možné určiť, či sa plánovanou dohodou môže narušiť jednotné a konzistentné uplatňovanie pravidiel EÚ a riadne fungovanie systému, ktorý tieto pravidlá zavádzajú.

Uvedené právne nástroje EÚ, najmä smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu v spojení s právnymi predpismi, na ktoré sa v nej odkazuje, predstavujú oblasť, na ktorú sa vo veľkej miere vzťahuje právo Únie a ktorej rozsah pôsobnosti môže byť ovplyvnený alebo zmenený novým Dohovorom o trestných činoch proti životnému prostrediu a v ktorej má

---

16. septembra 2009 o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu (Ú. v. EÚ L 286, 31.10.2009, s. 1 – 30; prebiehajú rokovania a čoskoro sa očakáva nové nariadenie o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu); nariadenie (EÚ) č. 517/2014 o fluórovaných skleníkových plynch, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 842/2006 (Ú. v. EÚ L 150, 20.5.2014, s. 195 – 230; prebiehajú rokovania a čoskoro sa očakáva nové nariadenie o fluórovaných skleníkových plynch); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1 – 849); nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1 – 69); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1 – 98).

²¹ Vec C-114/12, Komisia/Rada, ECLI: ECLI:EU:C:2014:2151, bod 69 – 70.

preto Únia výlučnú vonkajšiu právomoc na základe článku 3 ods. 2 ZFEÚ, ako ho vykladá Súdny dvor Európskej únie.

Po prvé, nový dohovor a nová smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu sa budú prekrývať. Nový dohovor by presne odrážal štruktúru a rozsah pôsobnosti novej smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu. Oba budú obsahovať ustanovenia o účele a rozsahu pôsobnosti, terminológii a vymedzení pojmov, podstatných trestných činoch, zodpovednosti osôb a sankciách, procesných právach a spolupráci, preventívnych opatreniach a účasti občianskej spoločnosti.

Po druhé, ak by sa členské štáty stali zmluvnými stranami plánovaného dohovoru, vzniklo by riziko narušenia jednotného a konzistentného uplatňovania spoločných pravidiel EÚ.

Únia musí napríklad zabezpečiť, aby vymedzenie kategórií trestných činov proti životnému prostrediu v dohovore boli čo najviac zlučiteľné so smernicou o trestných činoch proti životnému prostrediu, keďže trestné právo členských štátov nesmie obsahovať protichodné definície týkajúce sa konkrétnej kategórie trestných činov. Rovnako je potrebné zabezpečiť, aby právna technika použitá v dohovore na vymedzenie trestných činov proti životnému prostrediu nebola v rozpore s technikou použitou v smernici o trestných činoch proti životnému prostrediu. Akýkoľvek nový prístup v dohovore, ktorý by vymedzoval trestné činy inak ako v práve EÚ, by mohol ovplyvniť alebo obmedziť ďalší vývoj práva EÚ v tejto oblasti. Právo Únie však môže byť ovplyvnené, ak by smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu nezahŕňala kategóriu trestného činu, ktorá je vymedzená v dohovore. Napríklad nezákonný rybolov a sankcie zaň sa riadia rybárskou politikou EÚ²². Zmena rozsahu pôsobnosti trestných činov proti životnému prostrediu alebo vymedzenie nových trestných činov by teda mohli horizontálnym spôsobom ovplyvniť rozsah pôsobnosti spoločných pravidiel EÚ v danej oblasti.

Existuje aj riziko, že pojmy používané v dohovore budú mať iný význam, čo by ovplyvnilo uplatňovanie podobných pojmov v práve EÚ. Môže sa to týkať napríklad zavedených štandardných právnych inštitútov, akými sú právnické osoby, zodpovednosť právnických osôb a trestná právomoc.

Zo systematického hľadiska ustanovenia o sankciách a doplnkových sankciách a opatreniach v novej smernici o trestných činoch proti životnému prostrediu dopĺňajú existujúce ustanovenia o sankciách v právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia. Prispievajú tak k ucelenému systému sankcií EÚ v súvislosti s porušovaním právnych predpisov v oblasti životného prostredia. Ustanovenia o sankciách v novom dohovore a systéme sankcií EÚ by mali byť zlučiteľné, aby nebránili ďalšiemu vývoju.

Únia by mala takisto zabezpečiť, aby pravidlá týkajúce sa prevencie a posilnenia reťazca presadzovania trestného práva v dohovore neboli v rozpore s podobnými povinnosťami v smernici o trestných činoch proti životnému prostrediu, čo by mohlo narušiť účinnosť a vykonávanie pravidiel EÚ v tejto oblasti.

Rozdielne požiadavky dohovoru a smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu v oblasti zberu štatistických údajov o trestných konaniach týkajúcich sa životného prostredia by mohli skomplikovať technický a administratívny pracovný postup v EÚ a narušiť účinnosť príslušných pravidiel smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Minimálne procesné pravidlá týkajúce sa práv obetí, práv svedkov a osôb spolupracujúcich so súdmi, ako aj procesných práv mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti v trestnom

---

²² Pozri poznámky pod čiarou č. 18 a 19.

konaní sú upravené v práve EÚ, ktoré odráža súčasný stav konsenzu členských štátov EÚ. Pravidlá v dohovoroch by mohli ovplyvňovať a brzdiť budúci vývoj práva EÚ v tejto oblasti.

Na základe tejto analýzy sa dospelo k záveru, že plánovaný nový dohovor môže ovplyvniť alebo zmeniť rozsah pôsobnosti spoločných pravidiel EÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Neuplatňuje sa

- **Proporcionalita**

Táto iniciatíva neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie príslušných politických cieľov, keďže Únia už uplatnila vnútornú právomoc v tejto oblasti prijatím smernice 2008/99/ES o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu a návrhu novej smernice, ktorá nahradí smernicu 2008/99/ES. Preto by sa pri rokovaní mal uplatňovať spoločný prístup EÚ, aby sa predišlo nezrovnalostiam medzi príslušným dohovorom na úrovni Rady Európy a právom EÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Komisia zohľadnila názory, ktoré vyjadrili odborníci z členských štátov počas diskusií v príslušných pracovných skupinách Rady pri príprave rokovaní.

- **Posúdenie vplyvu**

Neuplatňuje sa

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa

- **Základné práva**

Počas rokovaní o revízii dohovoru je potrebné zohľadniť viaceré základné práva a slobody zakotvené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) vrátane práva na vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zlepšovanie jeho kvality (článok 37 charty), ochrany osobných údajov, slobody prejavu a práva na informácie, slobody podnikania, práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces (článok 47 charty), prezumpcie neviny a práva na obhajobu (článok 48 charty), zásad zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov (článok 49 charty) a práva nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin (článok 50 charty – zásada *ne bis in idem*). Keďže účasť na rokovaní v mene Európskej únie by nemala ohroziť úroveň ochrany základných práv v Únii, v tejto iniciatíve sa navrhuje presadzovať vysokú úroveň ochrany základných práv.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá žiaden vplyv na rozpočet Únie.

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Európska komisia poveruje, aby sa v mene Európskej únie zúčastnila na rokovaníach o dohovore Rady Európy, ktorým sa nahrádza Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva z roku 1998 (ETS č. 172), ako aj o návrhu dôvodovej správy k tomuto dohovoru

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 218 ods. 3 a 4,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

- (1) Výbor ministrov Rady Európy 23. novembra 2022 poveril Výbor expertov na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva, aby do 30. júna 2024 vypracoval nový dohovor, ktorý nahradí Dohovor na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva z roku 1998 (ETS č. 172).
- (2) V plánovanom dohovore sa pravdepodobne stanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa účelu a rozsahu pôsobnosti, terminológie a vymedzenia pojmov, podstatných trestných činov, zodpovedných osôb a sankcií, procesných práv a spolupráce, preventívnych opatrení a účasti občianskej spoločnosti. Obsah a rozsah pôsobnosti plánovaného dohovoru patria do oblasti, na ktorú sa vo veľkej miere vzťahuje právo Únie²³, a preto hrozí, že nový dohovor ovplyvní spoločné pravidlá alebo zmení ich rozsah pôsobnosti podľa článku 3 ods. 2 ZFEÚ.
- (3) Únia by sa preto mala zúčastniť na rokovaníach o novom Dohovore Rady Európy na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Komisia sa týmto poveruje rokovať v mene Únie o novom Dohovore na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorý nahrádza Dohovor Rady Európy z roku 1998 na ochranu životného prostredia prostredníctvom trestného práva.

Článok 2

Smernice na rokovania sú uvedené v prílohe.

Článok 3

Rokovania sa uskutočnia po porade s [*názov osobitného výboru vloží Rada*].

Článok 4

---

²³ Konkrétne smernica 2008/99/ES o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva a návrh novej smernice, ktorá by ju nahradila, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička*